TİCARİ VE AÇIK BİR LİMANDA ÇEVRESEL PARAMETRELER, BESİN TUZLARI, KLOROFİL-A VE PLANKTON İLİŞKİLERİ: KEPEZ LİMANI ÖRNEĞİ

Yeşim BÜYÜKATEŞ, Özgür Emek İNANMAZ,
Muhammet TÜRKOĞLU

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi, Çanakkale
ybuyukates@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada, dünyanın en önemli geçiş yollarından olan Çanakkale Boğazı'nda yer alan Kepez Limanı'nda 2006-2007 yılları arasında, belirlenen istasyonda, belirlenen derinliklerde çevresel parametreler, fitoplankton, zooplankton ve besin tuzlarının yanı sıra askıda katı madde (AKM) ve birincil üretimin tespit edilmesi için ölçümler yapılmıştır. 11 Nisan 2006 ve 12 Nisan 2007 tarihleri arasında iki haftada bir yapılan örneklemelerde sıcaklık, tuzluluk, çözünmüş oksijen (ÇO) ve pH değerleri derinliğe bağlı olarak farklılık göstermiş ve sırasıyla, 9.24-25.62 °C, 22.72-38.95 ppt, 3.89-9.58 mg L^{-1} ve 8.26-8.87 arasında değerler almıştır. Secchi Diski ölçümleri askıda madde ve birincil üretim yoğunluğuna bağlı olarak 6-13 m arasında değişmiştir. AKM ölçümleri derinliğe bağlı olarak değişim göstermiş ve özellikle 20 m derinlikte zaman zaman Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nde belirtilen ve deniz suyu genel kalite kriteri olan 30 mg L^{-1}'yi geçmiştir. Besin tuzlarının zamana ve derinliğe bağlı değişimi incelendiğinde çözünmüş inorganik azot ve toplam fosfat arasındaki oranın Redfield oranından çok daha düşük olduğu ve sistemdeki birincil üretimin azot ve türevleri ile sınırlandığı belirlenmiştir. Silikat konsantrasyonu, derinliğe bağlı olarak sırasıyla 0.24-3.49 µg L^{-1} arasında değişim göstermiş ve diatomlarda üremenin devamını sağlayacak 30-40 µg L^{-1}'nin oldukça altında seyretmiştir. Klorofil-a değerleri yüzey, 10 m ve 20 m derinliklerde sırasıyla 0.190-1.583 µg L^{-1}, 0.155-1.628 µg L^{-1} ve 0.078-1.223 µg L^{-1} arasında değişmiştir. Birincil üretim değerleri sistemin heterotrofik olduğunu göstermiştir. Yapılan biyolojik analizlerde fitoplankton ile zooplankton arasındaki ilişki ardışıklık göstermiş, fitoplanktondan diatom ve dinoflagellatlar, zooplanktondan ise kopepod ve kladoserler gibi belli grupların mevsimsel olarak baskınlık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Besin tuzları, Klorofil-a, Plankton, Kepez Limanı, Çanakkale Boğazı